

GOK-uren in het buitengewoon lager onderwijs: wegwijs

Tot voor kort werden GOK-uren enkel toegekend in het gewoon onderwijs. Maar sinds 1 september krijgt ook het buitengewoon onderwijs GOK-uren. In dit artikel beantwoorden we enkele vragen hierover:

- Wat staat er in de omzendbrief?
- Wat is de taak van een GOK-leerkracht?
- Waar kunnen scholen terecht voor ondersteuning?
- Welke materialen kunnen er gebruikt worden?

●●● Wat zegt de omzendbrief?

De volledige omzendbrief is te vinden op <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13785>.

Een aantal belangrijke punten uit de omzendbrief zijn de volgende:

● Twee gelijke-kansenindicatoren

De school krijgt uren op basis van de gelijke-kansenindicatoren. In het buitengewoon onderwijs zijn er slechts twee gelijke-kansenindicatoren van toepassing:

1. Het opleidingsniveau van de moeder (niet in het bezit van een diploma hoger secundair onderwijs of een getuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad beroepsonderwijs)
2. De taal die de leerling in het gezin spreekt, is niet het Nederlands

■ Niet voor iedereen

Niet alle scholen uit het buitengewoon onderwijs krijgen GOK-uren.

GOK-uren zijn er enkel voor:

- scholen van type 1 en type 3. De andere scholen krijgen geen GOK-uren.
- scholen die op 1 februari voorafgaand aan het begin van een nieuwe GOK-cyclus 40 % leerlingen hebben ingeschreven die voldoen aan de eerste indicator. Zijn er leerlingen die ook aan de tweede indicator voldoen, dan krijgen de scholen hiervoor bijkomende uren, maar enkel de tweede indicator volstaat dus niet om uren te krijgen.

■ GOK-cyclus van twee jaar

GOK-uren worden normaal gezien toegekend voor een cyclus van drie jaar, maar omdat de scholen van het gewoon onderwijs momenteel in het tweede jaar van de GOK-cyclus zitten, zal de eerste GOK-cyclus voor het buitengewoon onderwijs maar twee jaar duren.

Een GOK-cyclus bevat drie belangrijke momenten:

- het **bepalen van een schooleigen visie rond GOK**. Dit moet gebeuren in het eerste trimester.

Het maken van een GOK-plan gaat in verschillende stappen:

- een beginsituatieanalyse maken
- op basis hiervan een thema kiezen
- op basis van de beginsituatieanalyse doelstellingen vastleggen, waaraan het team zal werken. De doelstellingen liggen zowel op vlak van de school als van de personeelsleden en de leerlingen.

- op basis van de gekozen doelstellingen acties bepalen om deze doelstellingen te realiseren
- vastleggen hoe kan aangetoond worden dat de gekozen doelstellingen bereikt werden
- de **zelfevaluatie**, die normaal gezien gebeurt in het tweede jaar van de GOK-cyclus. Omdat het in het buitengewoon onderwijs nu gaat om een tweejarige cyclus, moet deze zelfevaluatie uitzonderlijk gebeuren tegen de paasvakantie van het tweede jaar.

Bij de zelfevaluatie gaat de school na wat de effecten zijn van de gedane acties en bekijkt de school of alle acties die in het GOK-plan vernoemd werden ook effectief werden uitgevoerd.

- de **GOK-inspectie**:
Op het einde van de GOK-cyclus gaat de inspectie na of er een goede beginsituatieanalyse is gemaakt en of de beoogde effecten van het GOK-plan bereikt zijn. Op basis van deze inspectie wordt er beslist of de school ook tijdens de volgende cyclus GOK-middelen zal krijgen. Is het inspectieverslag negatief, dan krijgt de school de drie komende jaren geen GOK-uren en moet de school zijn werking bijstellen.

● GOK-thema's

In tegenstelling tot in het gewone onderwijs zijn er slechts drie GOK-thema's, die behalve taalvaardigheid ook anders zijn van inhoud:

- taalvaardigheid in functionele contexten bevorderen
- onderwijsgerichte opvoedingsondersteuning bieden aan ouders
- laagdrempelige sociale functies opnemen in een netwerk met partners uit andere sectoren

● Benoeming mogelijk

GOK-uren geven recht op een benoeming.

■ ■ ■ Wat is de taak van een GOK-leerkracht?

Een GOK-leerkracht moet ervoor zorgen dat datgene wat hierboven vermeld staat, gerealiseerd wordt. Het is niet de bedoeling dat de GOK-leerkracht dit helemaal alleen doet. Een geslaagde GOK-werking komt er alleen als iedere leerkracht een GOK-leerkracht wordt.

Het is niet de taak van de GOK-leerkracht om kinderen uit de klas te halen en bij te werken.

■ ■ ■ Waar kunnen scholen terecht voor ondersteuning?

In de omzendbrief staat dat scholen voor ondersteuning terecht kunnen bij het Steunpunt GOK, maar aangezien wij onlangs de boodschap kregen dat de kans groot is dat het Steunpunt GOK op 31/12/2009 zal ophouden te bestaan, wendt u zich het best tot uw pedagogisch begeleider.

■ ■ ■ Welke materialen kunnen scholen gebruiken?

Het algemene screeningsinstrument voor de analyse van de beginsituatie die in het gewoon onderwijs gebruikt wordt, is **niet** geschikt voor het buitengewoon onderwijs.

Volgende materialen kan je wel gebruiken:

● Thema taalvaardigheid:

- [specifiek screeningsinstrument taalvaardigheid](#) en het bijhorende sjabloon taalbeleid
- GOKtips voor [kleuterniveau](#) en [niveau lager onderwijs](#)
- materialen om aan [taalvaardigheid](#) te werken die ontwikkeld zijn voor het gewoon onderwijs

- **Thema opvoedingsondersteuning:**
 - [Brede SchOULDERS](#), over ouderparticipatie
 - [Samen school maken: allochtone ouders op school](#)
Hoe allochtone ouders dichter bij school betrekken en omgekeerd? Ervaringen opgedaan door 35 projecten in België (2005) (KBS)
 - [Mondelinge en schriftelijke communicatie tussen school en ouders](#) (Lop Menen)
 - [Leerkracht-Veerkracht](#) (VLOR); voorbeeld: [Het Linker-project](#)

- **Thema sociale netwerken:**
 - inspiratie kan je opdoen bij [Brede School](#)

- **Algemeen:**
 - Omgaan met [kansarmoede](#) in de basisschool
 - Blijf op de hoogte van GOK-nieuws door [je in te schrijven op de nieuwsbrief GOKschrift](#) (wellicht verschijnt er nog slechts 1 nummer in november of december)

Tekst: Mie Sterckx, medewerker Steunpunt GOK